

Oglasnik

lavantinske škofije.

Vsebina. 19. Mila prošnja za pogorelce v Splitu v Dalmaciji. — 20. Kanonična vizitacija in birmovanje v lavantinski škofiji in njej pridruženih župnijah leta 1924. — 21. Ordinacija in ordinandi v letu 1924. — 22. Veroučni usposobljenostni izpit. — 23. Slovstvo. — 24. Osebna naznanila.

19.

Mila prošnja za pogorelce v Splitu v Dalmaciji.

Preljubi verniki!

Iz kršne Dalmacije nam prihaja žalostna vest, da je v noči med 13. in 14. januarjem v Splitu razsajal strašen požar, ki je — ne sicer posamnikom — ampak vsemu mestnemu prebivalstvu in okolici daleč na okrog napravil ogromno škodo. Bil sem pred leti v Splitu in se spominjam velikanskega spomenika iz starih časov: Dioklecijanove palače. V tej orjaški zgradbi se nahaja še dandanes stolna cerkev sv. Dujma. Poleg nje pa se razteza 80 metrov dolga zgradba, 10 metrov visoka in šest metrov široka, ki se imenuje stara škofovska palača. Ker pa se je pred kakimi 15 leti zgradila blizu morja nova palača splitskemu škofu, je stara zgradba postala torišče raznih društev in naprav, ki so se zadnjih let ustanovila za razvoj katoliške akcije med dalmatinskimi Hrvati.

Toda čujte, kaj pripoveduje splitski biskup dr. Kvirin Klement Bonefačić o tej grozni nesreči. On mi piše:

Kakor je že iz časopisov znano, je pogorela naša stara biskupska palača. V nevarnosti je bila sama stolnica, bivši Dioklecijanov mavzolej. Rešili so ga samo s tem, da so ognjegasci vso pozornost obrnili na cerkev, zgradbo stare biskupije pa so morali prepustiti, da postane žrtev ognja z vsem, kar se je v njej nahajalo. Poslopje samo na sebi je bilo pač precej ostarelo in ugibalo se je, ali naj se do tal podere ali pa naj se korenito popravi. Sedaj je ogenj nadaljnje razmišljanje v tem pogledu preprečil, uničil je stavbo prav do tal. Ogromna je moralna in materialna škoda, da jo skoro ni mogoče natanko preceniti. Vse institucije, ki so imele v njej svoje zatočišče, so ugonobljene. Vse bo treba iznova opremiti. Tu pride v prvi vrsti v poštev: Hrvatska katoliška narodna zveza z veliko dvorano, v kateri je bil poleg drugega pohištva

tudi glasovir, gledališki oder z garderobo in skioptikonom. Potem je pogorela Leonova tiskarna, moderna urejena, ki jo je ustanovil blagega spomina biskup Nakić. Dalje je ogenj porušil katoliško knjigarno z vsem, kar je obsegala. Na to omenjam „Gospodarsko hranilnico“, ki je bila šele pred malo meseci ustanovljena. Naposled so zgoreli tudi katoliškemu tedniku „Jadran“ prostori za uredništvo in upravništvo.

Vse to je ogenj uničil. Rešilo se je samo nekaj knjig in posamni deli tiskarskih strojev.

Pogorel je, ali po nesreči ali po nepazljivosti ali po zlobnosti uspeh tridesetletnega dela, h kateremu so prispevali nesebično škofje, duhovniki in zavedni verniki, cerkve in samostani velike moralne in materialne žrtve. Škoda se še ne da ceniti; znašala bo na milijone dinarjev, zavarovalna svota šteje pa samo pol milijona dinarjev.

Katoliška akcija je za nekaj časa kar ustavljena. Naši nasprotniki — to je očitno — se tej naši nesreči smejejo. Ali mi glave ne klonimo. Odločili smo se, da se moramo zopet vzdigniti in delati za sveto Jezusovo stvar.

Ostali smo siromašni. Tudi gotovina je zgorela.

V imenu odbora, ki se je sestavil, da odpomore vsem prizadetim pogorelcem, se obračamo na Vašo blagohotnost in dobroto z milo prošnjo, da se zavzamete po svojih močeh za naše od požara uničene naprave, da bomo mogli zopet svoje delo nadaljevati in delovati po katoliški Dalmaciji za slavo božjo in za rešitev in čast naroda.

Priporočuje se in že vnaprej zahvaljuje

dr. Kvirin Klement Bonefačić,
biskup.

Predragi moji verniki! Tem besedam škofovim nimam več veliko dostaviti. Smili se mi splitski bis-

kup, ki ga poznam že dolgo, še ko je bil tajnik pokojnega, nam vsem znanega in nepozabnega škofa dr. Antona Mahničā. Tudi njega so v vojski kruto preganjali od kraja do kraja; šele pred nekaj meseci je nastopil svojo novo škofijo, kjer mu je hitro ovita pastirska palica s trnjevo krono. Vam pa se smilijo gotovo tudi oni, ki so izgubili s požarom svoj družveni dom, kamor so doslej hodili na shode in na razvedrilo. Preljubi! Pomagajmo jim po svojih močeh! Razveselimo jih v njih žalosti! Darujmo po svojih močeh, da se škoda tem prej popravi in kruti požar pozabi. Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.

Gospod Bog bo povrnil vsakateremu po njegovih delih.

Maribor dne 20. februarja 1924.

† Andrej,
škof.

Opomba. Predstoječa prošnja naj se vernikom s prižnice prebere in priporoči 5. postno ali tiho nedeljo, 6. aprila 1924, ter se označi darovanje v označeni namen, kadar in kakor se bo čč. gospodom zdelo bolj primerno. Nabrani mili darovi naj se potom dekanjskih uradov do konca aprila dostavijo škofijskemu ordinariatu, ki jih bo poslal na kraj nesreče.

20.

Kanonična vizitacija in birmovanje

v lavantinski škofiji in njej prideljenih župnijah leta 1924.

Z ozirom na razpis kanonične vizitacije in birmovanja v Prekmurju, priobčen v „Oglasniku“ lavantinske škofije 1924, šte. I. str. 3, naznamim v glavnih obrisih nadaljnji načrt svojega letošnjega apostolskega potovanja.

I. Belo nedeljo, dne 27. aprila 1924, bo vizitacija in sveta birma v Apačah. Na predvečer, brž po prihodu, posvetitev novih zvonov za tamkajšnjo župnijsko cerkev.

II. Za Prekmurje se v zmislu medtem predloženih poročil zavoljo velikega števila birmancev izpremeni prvotni spored vtoliko, da bom delil sveto birmo:

a) V dekaniji Dolnja Lendava:

V soboto	3. maja 1924	}	v Dolnji Lendavi,
in nedeljo	4. „ „		
ponedeljek	5. „ „	}	v Dobrovniku,
torek	6. „ „		
sredo	7. „ „	}	v Turnišču,
in četrtek	8. „ „		
soboto	10. „ „	}	v Črensovcih,
nedeljo	11. „ „		
in ponedeljek	12. „ „	}	v Beltincih.

b) V dekaniji Murska Sobota:

V torek	13. maja 1924	v Murški Soboti,
sredo	14. „ „	v Martijancih,
četrtek	15. „ „	v Kančovcih,
soboto	17. „ „	v Pečarovcih,
nedeljo	18. „ „	v Velikih Dolencih,
ponedeljek	19. „ „	v Markovcih,
torek	20. „ „	v Petrovcih,
sredo	21. „ „	v Gornji Lendavi,
četrtek	22. „ „	pri Sv. Juriju
petek	23. „ „	v Pertoči,
soboto	24. „ „	v Cankovi,
nedeljo	25. „ „	v Tišini.

III. Na Koroškem se bo vršilo kanonično obiskovanje in birmovanje:

a) V dekaniji Dravograd:

V nedeljo	1. junija 1924	v Dravogradu,
ponedeljek	2. „ „	v Libeličah,
torek	3. „ „	v Črnečah,
sredo	4. „ „	v Št. Janžu na Ojstrici.

b) V dekaniji Mežiška dolina:

Binkoštni ponedeljek	9. junija 1924	v Guštanju,
„ torek	10. „ „	v Kotljah,
Kvartno sredo	11. „ „	na Prevaljah,
„ v četrtek	12. „ „	pri Sv. Danielu,
Kvartni petek	13. „ „	v Mežici,
Kvartno soboto	14. „ „	v Koprivni,
„ v nedeljo	15. „ „	v Črni,
ponedeljek	16. „ „	na Javorju.

IV. Dekanijo Braslovče bom obiskal po posvetitvi novomašnikov (29. junija) in bom delil sveto birmo:

V ponedeljek 30. junija 1924 v Braslovčah,

torek	1. julija „	pri Sv. Andražu pri Velenju,
sredo	2. „ „	pri Sv. Martinu na Paki,
četrtek	3. „ „	na Vranskem,
petek	4. „ „	pri Sv. Juriju pod Taborom,
soboto	5. „ „	na Gomilskem,
nedeljo	6. „ „	pri Sv. Pavlu pri Preboldu.

V. V dekaniji Šmarje bo kanonična vizitacija in sveta birma:

V nedeljo	13. julija 1924	v Šmarju pri Jelšah,
ponedeljek	14. „ „	na Sladki gori,
torek	15. „ „	v Zibiki,
sredo	16. „ „	pri Sv. Štefanu bl. Žusma,
četrtek	17. „ „	v Slivnici,
soboto	19. „ „	v Dramljah,
nedeljo	20. „ „	pri Sv. Juriju ob juž. žel.
ponedeljek	21. „ „	na Ponikvi.

VI. Dekanija Celje pride na vrsto, če bo mogoče, koncem julija, ali pa z dekanijo Maribor ob levem dr. bregu vred meseca septembra. Spored se bo določil pozneje.

V ostalem veljajo navodila, dana v prvem razpisu birme za Prekmurje („Oglasnik“, 1924, l. c.)

Čč. gg. dušne pastirje v župnijah, ki so že prej spadale k lavantinski škofiji, opozarjam na tozadevne sinodalne določbe (Actiones et constitutiones Synodi dioecesis Lavant. 1900. Cap. XXXVIII. pag. 299. sq., Cap. LI. pag. 493 sq.). V teh župnijah, kakor v onih na Koroškem, želim, da se mi z drugimi uradnimi

knjigami in zapiski predloži tudi „pro-memoria“ (Op. cit. pag. 512, alin. 6).

Kjer bo sveta birma v petek, bom pripravljen, na prošnjo župnikovo podeliti za dotično župnijo izpregled posta.

Izpraševanje odraslih bo, kakor je bilo poslednja leta običajno, izostalo.

V nadaljnjih podrobnostih se bom oziral na predloge mnogočastitih gospodov dekanov.

V Mariboru, dne 24. marca 1924.

† Andrej, m/p.

škof in apostolski administrator.

21.

Ordinacija in ordinandi v letu 1924.

Glede na določbe cerkven. zakonika (kan. 949, 975—978) se s tem naznani, da se bodo višji sveti redi v tukajšnji stolni in mestni župnijski cerkvi delili in sicer: prvi višji red ali subdiakoniat dne 29. maja, drugi višji red ali diakonat dne 8. junija, tretji višji red ali sveto mašniško posvečenje pa dne 29. junija t. l.

Višje svete rede bodo letos prejeli tle gojenci kn. šk. lavantinskega bogoslovnega semenišča iz IV. letnika: Gg. Alekšič Jakob iz Središča, Babšek Franc iz Poljčan, Ban Jožef iz Artič, Čater Anton iz Št. Jurija ob j. žel., Herman Ferdinand iz Beltinec (Prekmurje), Jerič Ivan iz Beltinec, Kodrič Ivan iz

Studenic, Lah Stanislav od Sv. Miklavža pri Ormožu, Oberžan Karl iz Loke pri Zid. mostu, Ocvirk Alojzij iz Št. Petra v Sav. dol., Ostrc Alojzij od Sv. Križa pri Ljutomeru, Ravšl Anton iz Središča, Skale Franc iz Žič pri Konjicah, Štruc Friderik iz Slovenjgradca.

Predležeče se naj na Velikonočno nedeljo dne 20. aprila 1924 s pridižnice oznani vernemu ljudstvu, ki naj goreče moli za zgoraj imenovane gospode ter Boga prosi za poklicu zveste duhovnike. Naj pa tudi nihče ne prikriva, če ima zoper posvetitev navedenih ordinandov upravičen ugovor¹.

¹ Natančneje o tem: Lav. škofije uradni list, 1919. Štev. II. odst. 23, str. 34 nsl. — Direktorij za leto 1924, str. 6. c.

22.

Veroučni usposobljenostni izpit

za ljudske meščanske šole se vrši dne 9. in 10. julija 1924 v kn. šk. ordinariatski pisarni, oba dneva z začetkom ob 7. uri. Izkušnja obsega apologetiko, dogmatiko in moralko na podlagi Katoliškega oziroma Velikega Katekizma, sveto Pismo, cerkveno zgodovino, liturgiko, katehetiko in pedagogiko, v kolikor se terja na ljudskih in meščanskih šolah. Usposobljenostni izpit morejo delati katehetje, ki so že vsaj tri leta poučevali verouk na kaki šoli. Prošnje za pripust k izpitu se naj vpošljejo do 15. junija 1924 po pristojnem de-

kanijskem uradu. Vsak prošnjik naj navede v prošnji čas in kraj rojstva, dan in leto ordinacije, čas in kraj dosedanjega službovanja ter naj priloži izpričevalo o izpitu iz katehetike na bogoslovnem učilišču.

Pripomni se, da je rok za vlaganje prošenj za v Lavantinske škofije uradnem listu leta 1923, štv. XV. str. 81 razpisana stalna katehetska mesta v Prekmurju podaljšana do 31. julija 1924. Tozadevne prošnje naj se predložijo kn. šk. lavantinskemu ordinariatu v Mariboru do 20. julija 1924.

23.

Slovstvo.

Govori dr. Mihaela Opeka, stolnega kanonika in učitelja homiletike na vseučilišču v Ljubljani.

Malo pozno prihaja naš „Oglasnik“ s priporočilom Opekovih govorov, a gotovo ne prepozno.

S homiletičnimi deli so bili naši slovenski duhovniki izza Slomškovih časov dosti dobro preskrb-

ljeni. V nobeni dobi ni manjkalo homiletičnih cvetk v porabo starejšim in mlajšim duhovnikom. Naj iztaknem samo celovškega „Slovenskega prijatelja“ ali pa ljubljanskega „Duhovnega pastirja“ in poleg njih še raznih zbirk, ki so izšle v lavantinski škofiji, zlasti lep broj govorov pokojnega knezoškofa Mihaela. Zadnja

leta pa nam je res homiletični vir nekako usahnil in tuintam so že popraševali po dobrih cerkvenih govorih. Tedaj pa je začel izdajati dr. Mihael Opeka svoje govore, katere je imel — vestno pripravljene in točno naštudirane — v ljubljanski stolnici. Naj nam bo dovoljeno omeniti, da si je s svojim nastopom kmalu privabil poslušalcev polno cerkev. In tako je ostalo do današnjega dne. To nam je živ dokaz, da naše ljudstvo še vedno rado posluša besedo božjo, samo če najde pravega homileta. Iz cerkve je presadil govornik plod svoje homiletične izurjenosti tudi v tiskarno in od tam širom slovenske domovine.

Opekovi govori so vestno in natančno izdelani po vseh pravilih homiletike, so jezikovno na višku, so po vsebini globoko zamišljeni in dušeslovno tako podprti, da jih vsak lahko in rad posluša, inteligent in preprost vernik. Zlasti se čustva v njih naravno in neprisiljeno razvijajo; nič pretiranega, nič iskanega, nobenega napačnega afekta. Ves govor se tako na-

ravno razvija, da človeka nehoté za seboj potegne. Iz teh govorov se bodo učili praktični homileti in naši bogoslovci, ki se bavijo s teorijo homiletike. Jedni in drugi se bodo ž njimi okoristili. Zato jih z dobro vestjo priporočamo mladim in starejšim duhovnikom.

Doslej je izšlo nastopnih osem zvezkov: Brez vere. Devet govorov o neveri. (6 Din). — Za resnico. Osemnajst obrambnih govorov. (10 Din). — O dveh grehih. Trinajst govorov za moralo. (12 Din). — Začetek in konec. Petnajst govorov o življenju našega življenja. (16 Din). — Velika skrivnost. Sedemnajst govorov o zakonu. (18 Din). — O ljubezni. Dvanajst samaritanskih govorov. (16 Din). — Kam greš? Sedem govorov o božjih klicih (10 Din). — Zadnji zvezek se imenuje: Vstajenje duše. Petindvajset govorov za prerod. (28 Din). — Po pošti stane vsaka knjižica 1.50 Din. več.

Po tem naznanilu in priporočilu ne preostaje drugega nego Avguštinov: Tolle, lege!

24.

Osebna naznanila.

Imenovanje. Sveti oče papež Pij XI. je z apostolsko listino od dne 9. novembra 1923 imenoval mnogočastitega gospoda Franca Časl, kn. šk. duhovnega svetovalca in župnika v Trbovljah, za kanonika kn. šk. lavantinskega stolnega kapitelja. Slovesno umeščenje se je izvršilo v stolni in mestni župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika v Mariboru dne 1. sušca 1924.

Imenovana sta bila: Titl. g. Martin Jurkovič, kn. šk. duhovni svetovalec, prošt, dekan in mestni nadžupnik v Ptujju, za kn. šk. konzistorijalnega svetovalca (16. svečana 1924) in p. n. g. stolni kanonik Franc Časl, kn. šk. duhovni svetovalec, za pravega kn. šk. lavantinskega konzistorijalnega svetovalca ter naddekana v zahodnem delu naddekanata Maribor l. dr. br. in izvzemši dekanijska sedeža Maribor in Dravograd za vizitatorja dekanijskega sedeža Maribor in Sv. Lenart v Slov. goricah (1. sušca 1924).

Umeščen je bil g. provizor Venceslav Čech na Frankolovem kot župnik ravnotam (19. sušca 1924).

Postavljeni so bili gospodje: Jožef Žmavc, I. kapelan v Trbovljah, za provizorja istotam (1. sušca 1924); Franc Ks. Grobler, kapelan pri Sv. Martinu blizu Velenja, za provizorja

ravnotam (9. sušca 1924); Janez Schiffrer, duhovnik trž.-kopske škofije, za provizorja v Pamečah (15. sušca 1924) in Mihael Turk, „vicarius adiutor“ na Bučah, za provizorja ravnotam (18. sušca 1924).

Prestavljeni so bili gospodje kapelani: Jožef Tivadar iz Dolnje Lendave v Dobrovnik, Vladimir Foky iz Dobrovnika v D. Lendavo, Franc Jeraj iz Dramelj v Gornjo Radgono (II), kjer je postal Jakob Sajovic I. kapelan, in Anton Medved iz G. Radgone (I) v Dramlje (1. sušca 1924).

V stalni pokoj je stopil zač. vpok. župnik iz Jurkloštra gospod Jurij Cvetko (s 1. sušcem 1924).

Dopust zaradi bolezni je dobil g. Štefan Stiper, kapelan na Ljubnem (do 16. aprila 1924).

Začasno prazna ostanejo mesta kapelanov: Pri Sv. Marku niže Ptujja, v Trbovljah (I), pri Sv. Martinu blizu Velenja in na Ljubnem.

Umrla sta: Titl. g. zlatomašnik Franc Sal. Cizej, kn. šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Martinu blizu Velenja, dne 6. sušca 1924, v 79. letu svoje starosti in g. Jakob Krajnc, župnik na Bučah, dne 15. sušca 1924, v 59. letu svoje starosti.

Kn. šk. lavantinski ordinariat v Mariboru,

dne 24. marca 1924.